[2018] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 17

ਜਗਦੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸੂਦ

ਬਨਾਮ

ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 240 ਆਫ 2017)

ਮਾਰਚ 06, 2018

[ਦੀਪਕ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸੀ.ਜੇ.ਆਈ., ਏ.ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ ਅਤੇ

ਡਾ. ਡੀ.ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ, 1988 (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ 54 ਆਫ 1994 ਦੁਆਰਾ 14.11.1994 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੋਧ ਵੈਂਬ 28/3/2001 ਤੋਂ ਲਾਗੂ) – ਧਾਰਾ 2(21) ਆਰ/ਡਬਲਯੂ.ਐਸ.ਐਸ. 2(15), 2(48) ਅਤੇ 10(2)(ਡੀ) – ਮੋਟਰ ਹਾਦਸੇ ਕਾਰਨ ਮੌਤ – ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਾਹਨ ਇੱਕ ਹਲਕਾ ਮਾਲ ਵਾਹਨ ਸੀ – ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਾਹਨ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ – ਮੰਨਿਆ: ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਮੁਕੁੰਦ ਦੇਵਾਂਗਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ – ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ – ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਤੀਜੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧੀ ਟਰੱਕ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਾਹਨ ਇੱਕ ਹਲਕਾ ਮਾਲ ਵਾਹਨ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਾਹਨ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਰੱਖਿਆ: ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉੱਠਣ ਵਾਲਾ ਮੁੱਦਾ ਰੈਸਿਨਟੇਗਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੁੰਦ ਦੇਵਾਂਗਨ ਬਨਾਮ ਓਰੀਐਂਟਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੇਣਦਾਰੀ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ।

ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੀਮਾਕਰਤਾ 'ਤੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇ। [ਪੈਰਾ 4, 6] [19-ਏ-ਐਫ]

ਮੁਕੁੰਦ ਦੇਵਾਂਗਨ ਬਨਾਮ ਓਰੀਐਂਟਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ (2017) 14 ਐਸਸੀਸੀ 663 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

<u>ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਹਵਾਲਾ</u>

(2017) 14 ਐਸਸੀਸੀ 663 ਪੈਰਾ 4 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 240 ਆਫ 2017।

2011 ਦੇ ਐਫਏਓ ਨੰਬਰ 2556 (ਓ ਐਂਡ ਐਮ) ਵਿੱਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 04.11.2014 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਆਰ. ਕੇ. ਕਪੂਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੇਖਾ ਗਿਰੀ, ਰਜਤ ਕਪੂਰ (ਅਨੀਸ ਅਹਿਮਦ ਖਾਨ ਲਈ) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਏ. ਕੇ. ਦੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੰਨਿਆ ਦੇ, ਜ਼ਾਹਿਦ ਅਲੀ (ਦੇਬਾਸਿਸ ਮਿਸ਼ਰਾ ਲਈ) ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਡਾ. ਡੀ. ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.

1. ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਲੇਮਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਤੀਜੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ 4 ਜਨਵਰੀ 2009 ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧੀ ਟਰੱਕ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ 4,08,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਤੀਜੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਧਾ ਕੇ 8,04,000 ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵਧੇ ਹੋਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ 'ਤੇ 7.5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

2. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਾਹਨ ਇੱਕ ਹਲਕਾ ਸਾਮਾਨ ਵਾਹਨ ਸੀ। ਡਰਾਈਵਰ ਕੋਲ ਹਲਕਾ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਾਹਨ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਬੀਮਾਕਰਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

3. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

ਜਗਦੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸੂਦ ਬਨਾਮ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.

[ਡਾ. ਡੀ.ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.]

4. ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉੱਠਣ ਵਾਲਾ ਮੁੱਦਾ ਰੈਸਿਨਟੇਗਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਮੁਕੁੰਦ ਦੇਵਾਂਗਨ ਬਨਾਮ ਓਰੀਐਂਟਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ1 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਤਰ-ਉਪਯੋਗੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

“60.1. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(21) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ “ਹਲਕਾ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ” ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 2(21) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਭਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਾਹਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਧਾਰਾ 2(15) ਅਤੇ 2(48) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ 1994 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ 54 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਲਕੇ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।” (ਪੰਨਾ 709 'ਤੇ ਆਈਡੀ)

“60.2. ਇੱਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਾਹਨ ਅਤੇ ਓਮਨੀਬੱਸ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਕੁੱਲ ਵਾਹਨ ਭਾਰ 7500 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਇੱਕ ਹਲਕਾ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੋਟਰ ਕਾਰ ਜਾਂ ਟਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਰੋਡਰੋਲਰ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸਦਾ "ਬਿਨਾਂ ਲੱਦੇ ਭਾਰ" 7500 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 10(2)(ਡੀ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਹਲਕਾ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ" ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਧਾਰਕ ਇੱਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਓਮਨੀਬੱਸ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਕੁੱਲ ਵਾਹਨ ਭਾਰ 7500 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਮੋਟਰ ਕਾਰ ਜਾਂ ਟਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਰੋਡਰੋਲਰ, ਜਿਸਦਾ "ਬਿਨਾਂ ਲੱਦੇ ਭਾਰ" 7500 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਲਕੇ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੇ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 10(2)(ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਲਾਇਸੈਂਸ 1994 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ 54 ਅਤੇ 28-3-2001 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵੀ ਵੈਧ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। (ਪੰਨਾ 710 'ਤੇ ਆਈਡੀ)

5. ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ।

6. ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ, ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ। ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬਿਭੂਤੀ ਭੂਸ਼ਣ ਬੋਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ)